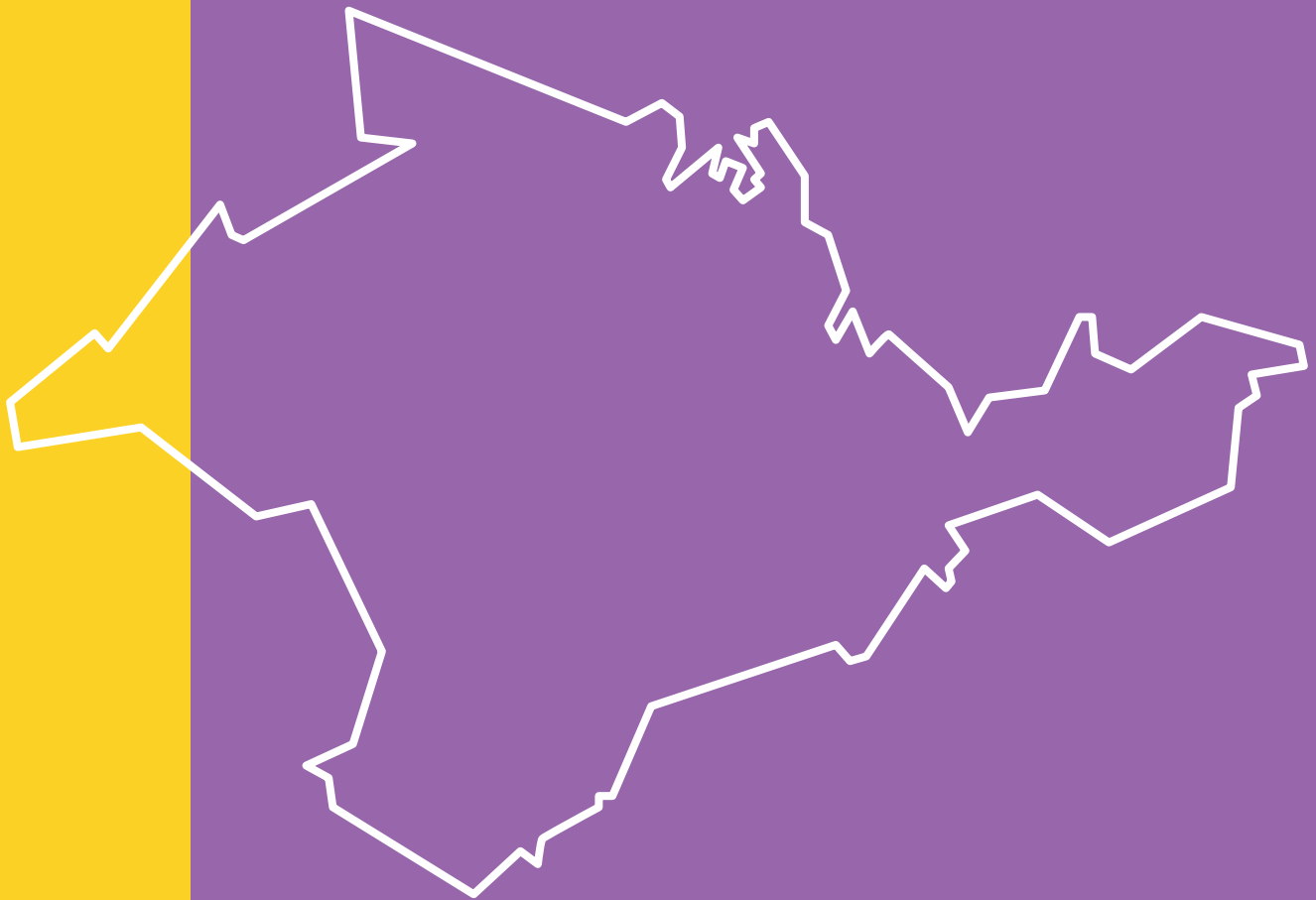

КРИМСЬКА
ПЛАТФОРМА –
ЕКСПЕРТНА
МЕРЕЖА

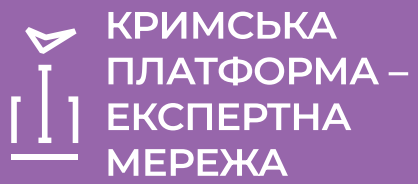
АНАЛІЗ ЗГАДОК КРИМУ В ІНОЗЕМНИХ АНГЛОМОВНИХ МЕДІА

Дослідження підготовлено Медіацентром Україна
й Кримською правозахисною групою в рамках
діяльності Експертної мережі Кримської платформи

УКРАЇНА
МЕДІА ЦЕНТР

КРИМСЬКА
ПРАВЗАХИСНА
ГРУПА

КРИМСЬКА
ПЛАТФОРМА –
ЕКСПЕРТНА
МЕРЕЖА

Червень 2024

МЕТОДИ Й ВИБІРКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до сформульованих мети й дослідницьких завдань було використано метод контент-аналізу.

Упродовж дослідження було зібрано й проаналізовано матеріали 10 найвпливовіших англомовних ЗМІ Сполучених Штатів Америки, Великої Британії та Канади за рік (червень 2023 – травень 2024), що доступні в системі аналізу медіа-контенту.

У результаті аналізу було визначено кількість згадувань та їх динаміка відповідно до країн, періоду й ресурсів. Виокремлено найпоширеніші теми й наративи, у контексті яких згадується Крим, а також позначено проукраїнські та проросійські наративи.

Для дослідження були обрані наступні найвпливовіші ЗМІ з ТОП-10 в США, Великої Британії та Канаді в системі Semantrum.

США: Newsweek, The Washington Post, CNN, Voice of America Worldwide, FOXNews, Politico, New York Post, New York Times, NBC News, National Public Radio.

Велика Британія: The Guardian, Independent, Reuters, The Economist, EuroNews, Telegraph, Financial Times, The Times.

Канада: CTV News, National Post, The Globe and Mail, ca.Yahoo.com, CBC News, Rumble, CityNews Toronto, Globalnews, The Toronto Star, Castanet.

Загальна кількість опрацьованих публікацій склала **4337**,

з них США – **2062**, Велика Британія – **1206**, Канада – **1069**.

РЕЗУЛЬТАТИ

Дослідження продемонструвало надзвичайну залежність розгляду теми Криму в англomовному просторі від висвітлення питання повномасштабної війни й перебігу бойових дій.

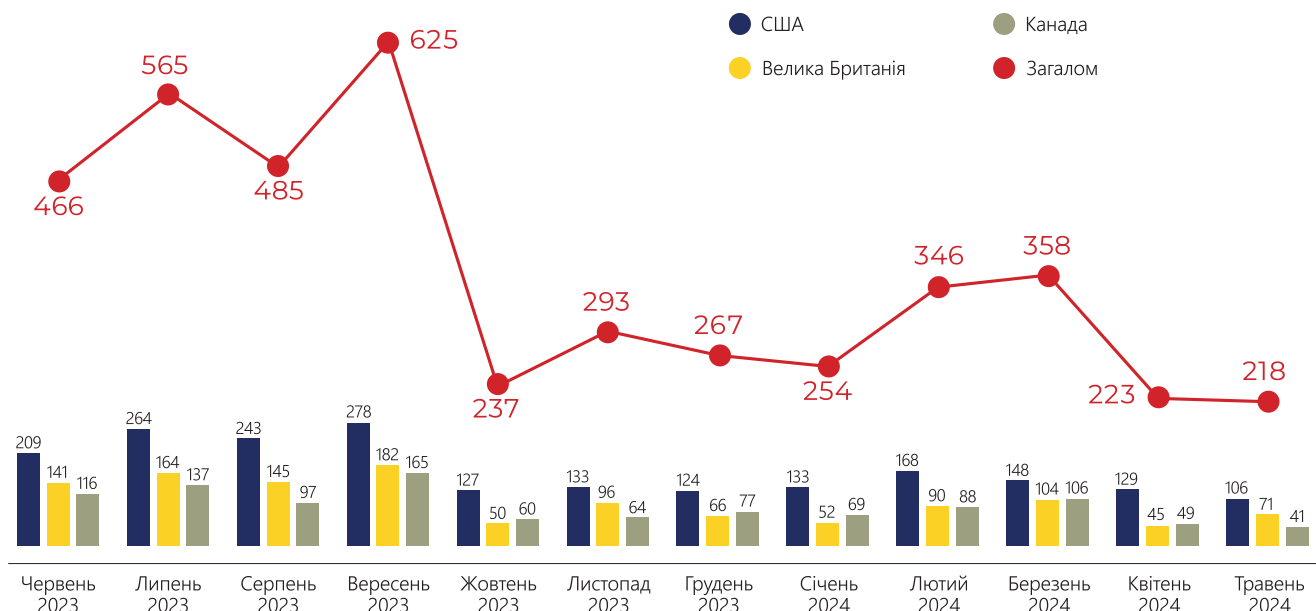
Найбільша кількість згадувань припадає на ЗМІ Сполучених Штатів Америки, серед яких варто відокремити видання Newsweek як лідера з тематичних публікацій. ЗМІ Великої Британії та Канади мають майже рівні показники з невеликою перевагою британських ЗМІ. Для ЗМІ всіх країн, що досліджувались, притаманна єдина динаміка, проаналізована нижче.

Найчастіше Крим за минулий рік згадувався під час українського контрнаступу в червні-вересні 2023 року. У цілому публікації цього часу розглядають хід контрнаступу, його перспективи й можливі наслідки для подальшого звільнення Криму.

Але в жовтні 2023 року ситуація різко змінюється – кількість згадувань падає, так само, як зменшується кількість інформації про українську війну проти Росії, – увагу більшості англomовних ЗМІ відтягує на себе терористичний акт ХАМАСу проти мирних ізраїльтян і подальші бойові дії у секторі Газа.

Після жовтня визначальними нарративами ЗМІ, у межах яких зринала тема Криму, стали питання російського наступу на Сході та успіхі України на морському фронті у Чорному морі. Також на тлі затримки американської допомоги Україні в інформаційному полі активізується обговорення допомоги в Конгресі. Але загальна активність так і не повернеться на рівень літа 2023 року.

Загальна динаміка публікацій

Проукраїнські та проросійські наративи

У цілому, інформаційне поле найвпливовіших англомовних ЗМІ можна визначити як нейтрально-позитивне для українських наративів, наскільки це можливо відповідно до західних журналістських стандартів.

Показовою у цьому плані є ситуація з реакцією західних ЗМІ на знищення росіянами Каховської ГЕС. Відповідальність росіян за цей військовий злочин очевидна, але через відсутність доступних на той час доказів, західні ЗМІ були вимушені висвітлювати питання за заявами сторін (з відвертою брехнею росіян).

Путін звинуватив Україну в руйнуванні Каховської дамби за вказівкою Заходу

[Reuters](#)

«Володимир Путін заявив, що київська влада з подачі своїх західних кураторів продовжує робити небезпечну ставку на ескалацію бойових дій, вчиняючи військові злочини, відкрито використовуючи терористичні методи, організовуючи диверсії на російській території», – цитує Кремль слова Путіна.

«Яскравим прикладом цього є варварська акція зі знищення Каховської гідроелектростанції в Херсонській області, яка призвела до масштабної екологічної та гуманітарної катастрофи», – заявив Путін.

Кремль заперечує свою провину в підриві Каховської дамби, стверджуючи, що Київ хоче заблокувати доступ води до Криму

[Fox News](#)

«Це умисний саботаж з українського боку. Ця диверсія потенційно може призвести до дуже серйозних наслідків для кількох десятків тисяч жителів регіону, екологічних наслідків іншого характеру, які ще належить встановити», – заявив речник Кремля Дмитро Песков.

Більшість англомовних ЗМІ відверто засуджують російську агресію. Російські тези присутні передусім у заявах спікерів, що їх поважні медіа не можуть ігнорувати, але зазвичай ці меседжі компенсуються поясненнями із засудженням російської агресії.

Чому докази вказують на те, що Росія підірвала Каховську дамбу

[NY Times](#)

За мить після прориву великої дамби в зоні бойових дій в Україні, дикі потоки ринули через нерівні залишки греблі. Але справжня проблема, швидше за все, була в іншому місці, прихована глибоко під поверхнею бурхливих вод. Глибоко всередині дамби була ахіллесова п'ята. І оскільки дамба була побудована за радянських часів, Москва мала кожну сторінку інженерних креслень і знала, де вона знаходиться.

Основу будівлі дамби складав величезний бетонний блок. Крізь нього проходить невеликий прохід, до якого можна потрапити з машинного залу греблі. Саме у цьому проході, як свідчать докази, вибуховий заряд здетонував і зруйнував дамбу.

О 2:35 та 2:54 ночі 6 червня сейсмічні датчики в Україні та Румунії зафіксували ознаки потужних вибухів. Свідки в цьому районі чули сильні вибухи приблизно між 2:15 та 3 годинами ночі. А безпосередньо перед тим, як дамба провалилася, американські розвідувальні супутники зафіксували інфрачервоні теплові сигнали, що також вказували на вибух.

Дамбу в Україні було спроектовано так, щоб вона витримувала майже будь-яку атаку, яку лише можна собі уявити, – ззовні. Докази свідчать, що Росія підірвала її зсередини.

У хаосі наслідків, коли кожна сторона звинувачує іншу в катастрофі, теоретично можливі різні пояснення. Але докази безсумнівно засвідчують, що дамбу було зруйновано вибухом, влаштованим стороною, яка її контролює: Росією.

Кремль заперечує свою провину в обваленні Каховської дамби, стверджуючи, що Київ хоче заблокувати доступ води до Криму

[Reuters](#)

«Вочевидь, ця диверсія пов'язана і з тим, що, почавши два дні тому широкомасштабні наступальні дії, зараз українські збройні сили не досягають своїх цілей – ці наступальні дії зриваються», – сказав Песков.

Відповідаючи на запитання про звинувачення України в тому, що Росія зруйнувала дамбу, Песков сказав: «Ми можемо це рішуче відхилити. Ми офіційно заявляємо, що тут однозначно йдеться про свідому диверсію з української сторони».

Найсприятливіші умови для ретрансляції української позиції склалися під час українського контрнаступу влітку 2023 року. Західні ЗМІ активно підтримували українські заяви щодо ходу контрнаступу, ударів по військовій інфраструктурі в Криму та звільненню Чорного моря від російського військового флоту.

За минулий тиждень Україна відвоювала 15 кв. км на півдні та сході

[Reuters](#)

«Наші сили оборони потужно стримують ворожі війська», – заявила заступник міністра оборони Ганна Маляр у месенджері Telegram.

У понеділок Кремль заявив, що контрнаступ України «не йде, як планувалося» і ресурси НАТО, надані Києву, були «витрачені марно».

Внаслідок удару України по Чорноморському півострову вибухнула російська військова база

[The Times](#)

«Проведено успішну операцію в окупованому Криму. Противник приховує масштаби завданих збитків та кількість втрат у живій силі», – заявив Кирило Буданов, керівник української військової розвідки.

Сили Путіна відступили від Бахмута, а війська Києва підступають все ближче

[Independent](#)

Вкрай незвичайний випадок засвідчує розгубленість російського військового відомства й державних ЗМІ щодо того, як висвітлювати ситуацію на полі бою на півдні України.

Про це повідомляє RBC news з посиланням на міністерство оборони РФ: «Розсилка неправдивого повідомлення про «перегрупування» військ в районі Дніпра нібито від імені прес-центру Міноборони Росії є провокацією»

Українські військові підтвердили, що завдали ударів по ключових російських маршрутах до Криму

[CNN](#)

«Коли ми говоримо про наступальні операції українських сил на південному сході, їхньою потугою є звільнення двох областей – Херсонської та Запорізької. Якщо ви подивитеся на карту, яку зараз демонструєте, то побачите, що значна частина поставок надходить саме у ці дві області, де червона зона, з Криму.

Інші вантажі надходять з невеликого міста через кордон в Росії з назвою Ростов на Дону головним маршрутом постачання або, як кажуть військові, лінією зв'язку», – підсумував генерал-лейтенант Марк Гертлінг в ефірі 6 серпня 2023 року для CNN.

Цінний для Путіна Чорноморський флот «функціонально розгромлений» Україною

[Independent](#)

Але порівняння відносно незначних успіхів Києва з досягненнями минулого року «применшує важливість того, що сталося в Чорному морі за останні пару тижнів, де були виведені з ладу російський підводний човен і російський корабель, а також штаб Чорноморського флоту».

«Функціональна поразка Чорноморського флоту – а я б стверджував, що це саме так, тому що він був змушений розосередитися в портах, звідки він не може впливати на Україну, – це величезна заслуга. І [це] настільки ж важливо – настільки ж великий прогрес, як і те, що відбувалося в Харківській області минулого року», – заявив Джеймс Хіппі, колишній міністр збройних сил Великої Британії (2020-24 рр.)

Аналіз: Атака України на Крим показує, що вона все ще може завдати серйозної шкоди російським силам

[CNN](#)

«Це досить масштабний напад на військово-морську штаб-квартиру Росії в цьому регіоні. Це дуже важливо. І безперечний успіх української сторони. І давайте не забувати, що це сталося лише за тиждень після кількох великих атак в районі Криму. Очевидно, що це є частиною схеми, яку Україна використовує все частіше і частіше.

Буквально вчора ми говорили про авіабазу Сакі. Минулого тижня там було атаковано 12 військових літаків. Ми також казали про Севастополь, знову ж там порт, судноремонтний завод, який зазнав нападу. Знову-таки, все це націлене на російську інфраструктуру», – зазначив кореспондент CNN.

Чорноморський флот Росії зазнає все більших проблем, як показує відеозапис нападу на танкер

[Newsweek](#)

«Останній удар, поширений у соціальних мережах, показує, що безпілотник націлювся на російський танкер з нафтою і хімікатами в Керченській протоці, що зупинило рух мостом, який сполучає окупований Крим з Росією, на три години», – йдеться у повідомленні.

Російське Федеральне агентство морського і внутрішнього водного транспорту заявило, що танкер SIG, на борту якого перебувало 11 членів екіпажу, був уражений близько 23:20 у п'ятницю. Видання Kyiv Post повідомило, що судно було одним з найкращих російських танкерів і перевозило паливо для російських військ.

У жовтні ситуація змінилась, зокрема й у балансі наративів.

Фокусування уваги англомовних ЗМІ на темі війни у Газі призвело до зниження ретрансляції українських наративів, чим скористалися росіяни. З жовтня помітно активізувалася російська пропаганда, основні тези якої російські спікери найвищого рівня доносили до впливових ЗМІ.

Підтримка України досягла піку? Дехто побоюється, що так

[NY Times](#)

«Я налаштована песимістично», – сказала Єлизавета Ясько, народний депутат України, член комітету у закордонних справах. «Зараз є багато питань – виробництво зброї, інфраструктура безпеки, економічна допомога, майбутнє НАТО», – сказала вона, але зауважила, що для вирішення цих питань було щонайменше п'ять років.

«Ми воюємо вже 600 днів, – додала вона, – і я не бачу лідерства і планування, необхідних для реальних дій, – а не лише заяв – на підтримку України».

«Спротиву антиукраїнським заявам стає все менше», – сказав Тоомас Хендрік Ільвес, колишній президент Естонії, згадуючи праве крило республіканців і таких впливових людей, як Ілон Маск. «Це небезпечно»

Путін заявив, що російські війська зміцнюють позиції вздовж лінії фронту в Україні

[Reuters](#)

У той час як Україна повернула території, захоплені Росією минулого року, українська армія намагається прорвати російські лінії, що були укріплені мінними полями і тисячами додаткових російських військ.

«Що стосується контрнаступу, який буцімто гальмує, то він повністю провалився», – сказав Путін у відеозаписі, який розмістив у соціальних мережах кремлівський журналіст Павло Зарубін.

«Противна сторона готує нові активні наступальні операції. Ми це бачимо і знаємо», – сказав Путін, відповідаючи на питання про бої за Авдіївку на сході України.

У сучасній Росії «бог війни» Путін популярний як ніколи

[Euronews](#)

«У той час як Росія готується до президентських виборів, запланованих на березень наступного року, Володимир Путін грає в гру «захоче-не захоче» і ще не оголосив про своє бажання переобиратися на другий термін.

Однак, очевидні вагання чинного президента є не більше ніж шарадою, і – якщо не станеться якогось землетрусу – він буде правити Росією ще один шестирічний термін. І, як би нелогічно це не виглядало для стороннього спостерігача, повномасштабне вторгнення в Україну, що триває, лише допомогло зміцнити його залізну хватку влади.

Фактично, весь ретельно розроблений політичний імідж Путіна в Росії базується на уявленні про те, що він є незламним чоловічим богом війни, перед натиском якого не здатен встояти жоден супротивник», – написав Александр Джокіч, політолог і аналітик.

Путін: треба думати, як зупинити «трагедію» в Україні

[Reuters](#)

Звертаючись до лідерів G20 вперше з початку війни, глава Кремля зазначив, що деякі керівники у своїх промовах заявили, що вони шоковані триваючою «агресією» Росії в Україні.

«Так, звичайно, військові дії – це завжди трагедія», – сказав Путін на віртуальній зустрічі G20, яку скликав прем'єр-міністр Індії Нарендра Моді. «І звичайно, ми повинні думати про те, як зупинити цю трагедію», – сказав Путін. «До речі, Росія ніколи не відмовлялася від мирних переговорів з Україною.»

Додаткового поширення (та підтримки) в англomовних ЗМІ російські наративи отримали через інтерес до чергових перевиборів Путіна.

На російському телебаченні напередодні виборів є лише одна програма: Путіна

[National post](#)

«Провідний державний телеканал розпочав свій ефір з того, що його ведучий виступив з критикою Заходу і НАТО. Інший канал лідирував з сюжетом, де вихвалялися переваги трамваїв вітчизняного виробництва. І, як зазвичай, шанобливо характеризувався Путін.

З моменту приходу до влади майже 25 років тому Путін ліквідував майже всі незалежні ЗМІ та опозиційні голоси в Росії – цей процес він активізував після вторгнення в Україну у 2022 році. Контроль Кремля над засобами масової інформації зараз абсолютний.

Державні телеканали радіють кожній перемозі на полі бою, перетворюють біль від економічних санкцій на позитивні історії та ігнорують те, що десятки тисяч російських солдатів загинули в Україні», – заявила Емма Берроуз, The Associated Press.

Смерть Олексія Навального закріплює нову еру російської диктатури

[Washingtonpost](#)

«Навіть за ґратами Навальний був реальною загрозою для Путіна, тому що він був живим доказом того, що мужність можлива, що правда існує, що Росія може бути іншою країною», – написала Енн Еплбом з «Atlantic»

«Поки що Росія, безперечно, є країною Путіна. На третьому році повномасштабної війни в Україні російський президент витримав міжнародні санкції, геополітичну ізоляцію від Заходу і зухвалий заколот відомого найманця. Структура його влади залишається непорушною, тоді як ті, хто загрожує їй, наражаються на ще жорсткіші наслідки, ніж на більш ранній фазі його правління.»

Окрім того, російська пропаганда активізувалась в іноземних медіа щодо висвітлення питання надання допомоги Україні, яке розглядалося в американському Конгресі.

Врешті-решт, у лютому 2024 року кількість проросійських новин перевищила число проукраїнських.

Трамп: Я сказав НАТО: «Сплатіть рахунки, або Росія може робити все, що їй заманеться»

[Voanews](#)

«Але цього разу Трамп пішов далі, заявивши, що він сказав члену Конгресу, що фактично "заохочуватиме" Росію робити те, що вона хоче в цьому випадку. «Ви не заплатили? Ви порушник? – сказав Трамп. – Ні, я не захищатиму вас. Насправді, я б заохочував їх робити все, що вони, чорт забирай, хочуть.»

Коментарі Трампа з'явилися в той час, коли Україна все ще загрузла у свої зусилля, спрямовані на запобігання російському вторгненню 2022 року, коли республіканці в Конгресі стають все більш скептичними щодо надання додаткової допомоги для підтримки країни, яка бореться із затримкою контрнаступу і нестачею озброєння.

Раніше в суботу Трамп закликав припинити іноземну допомогу «без жодних умов», стверджуючи, що США повинні різко скоротити способи надання грошей.

«З цього моменту, ви слухаєте, Сенате США (?), жодні гроші у формі іноземної допомоги не повинні надаватися жодній країні, якщо тільки це не буде зроблено у вигляді позики, а не просто подачки», – написав Трамп у своїй соціальній мережі великими літерами.

Путін сказав Такеру Карлсону, що Зеленський має силу принести мир

[Newsweek](#)

Президент Росії Володимир Путін під час свого нещодавнього інтерв'ю консервативному політологу Такеру Карлсону заявив, що лише президент України Володимир Зеленський має владу, щоб привести російсько-українську війну до мирного завершення.

«Президент України законодавчо заборонив вести переговори з Росією», – сказав Путін в інтерв'ю Карлсону. «Він підписав указ, що забороняє всім вести переговори з Росією. Але як ми будемо вести перемовини, якщо він заборонив це робити собі та всім?»

«Ми готові вести переговори, – продовжив Путін. – Це західна сторона, а Україна, без сумніву, є державою-сателітом США... Нинішнє українське керівництво [повинно] зупинитися і сісти за стіл переговорів, скасувати цей абсурдний указ. Ми не відмовлялися.»

Не вірте вашингтонській військовій машині: Путін не збирається нападати на ще одного союзника по НАТО | Думка

[Newsweek](#)

«Багато хто на Заході вважає Путіна безрозсудним диктатором з імперськими амбіціями. Як людина, котра присвятила свою кар'єру в розвідці вивченню та аналізу мислення Путіна, а також російської військової доктрини й стратегії безпеки, я волію сказати, що хоча Путін і є типовим російським диктатором, він цілком раціональний.

Путін вдерся в Україну, щоб реалізувати свою версію доктрини Монро, не допустити вступу України до НАТО й відновити стратегічну буферну зону, на яку Росія покладалася у питаннях безпеки протягом століть. Жоден розсудливий воєначальник не дозволить ворожому альянсу розташуватися вздовж більш ніж 1000 миль свого кордону.

...На протиположному цьому, жодних планів «інтеграції» або силового захоплення країни-члена НАТО не було задекларовано в офіційних доктринальних документах Росії або офіційних промовах Путіна чи Кремля», – заявила Ребекка Кофлер, президент компанії Doctrine & Strategy Consulting, колишній офіцер розвідки Міністерства оборони США.

План Трампа щодо припинення війни в Україні полягає в тому, щоб Київ віддав землі Росії – звіт

[NY post](#)

Джерела, знайомі з попереднім планом, повідомили Washington Post, що Трамп за зачиненими дверима розробляє ідею, згідно з якою Україна віддасть Москві Крим і прикордонний регіон Донбасу в обмін на припинення вогню у війні, яка забрала десятки тисяч життів.

Трамп, який раніше заявляв, що у разі обрання здатен закінчити війну протягом 24 годин, переконаний, що і Росія, і Україна «хочуть зберегти обличчя, вони хочуть знайти вихід», за словами одного з джерел, яке обговорювало з ним цей план.

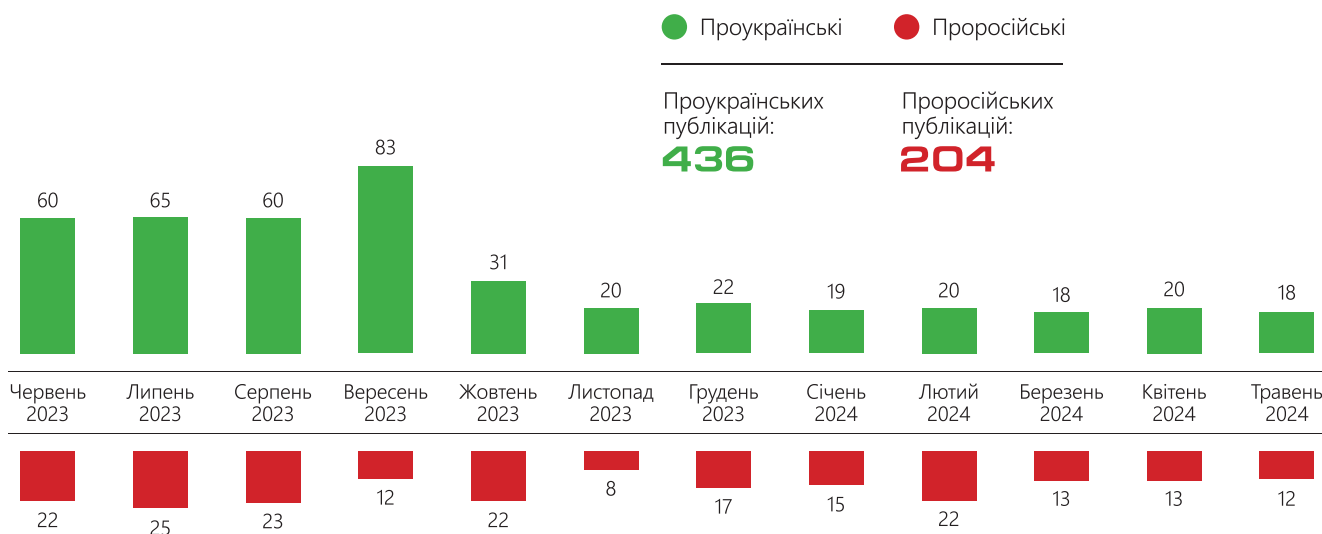
«Колишній президент також вважає, що громадяни на окупованих українських територіях не чинитимуть спротив об'єднанню з Росією», – йдеться в повідомленні.

**З часом ситуація вирівнялася,
українська позиція надалі
переважає, але все одно не так
переконливо, як це було в червні-
вересні 2023 року.**

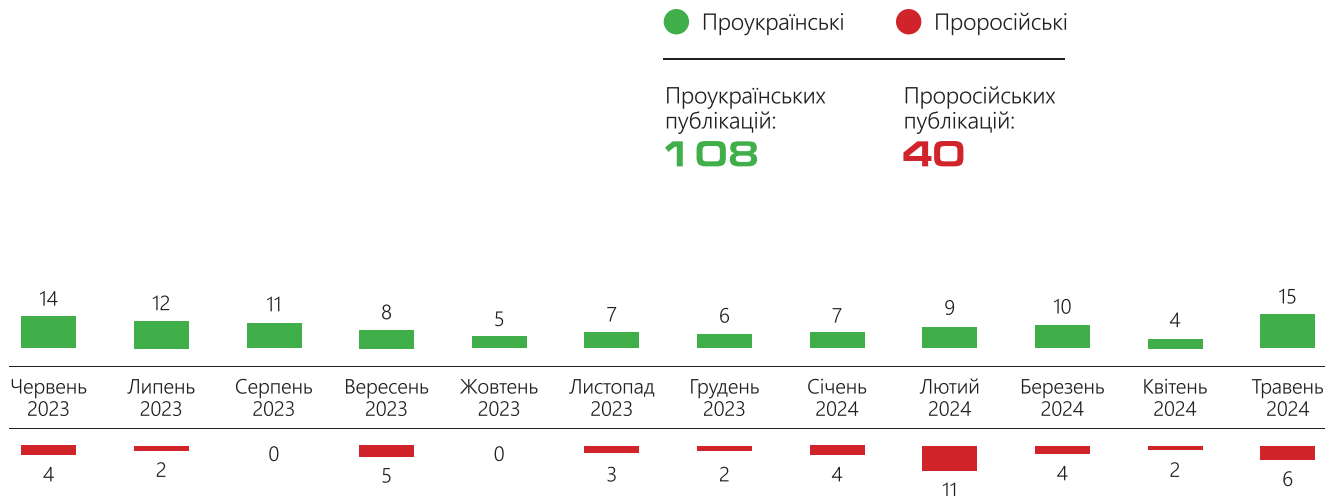
ДИНАМІКА ПРОУКРАЇНСЬКИХ ТА ПРОРОСІЙСЬКИХ НАРАТИВІВ

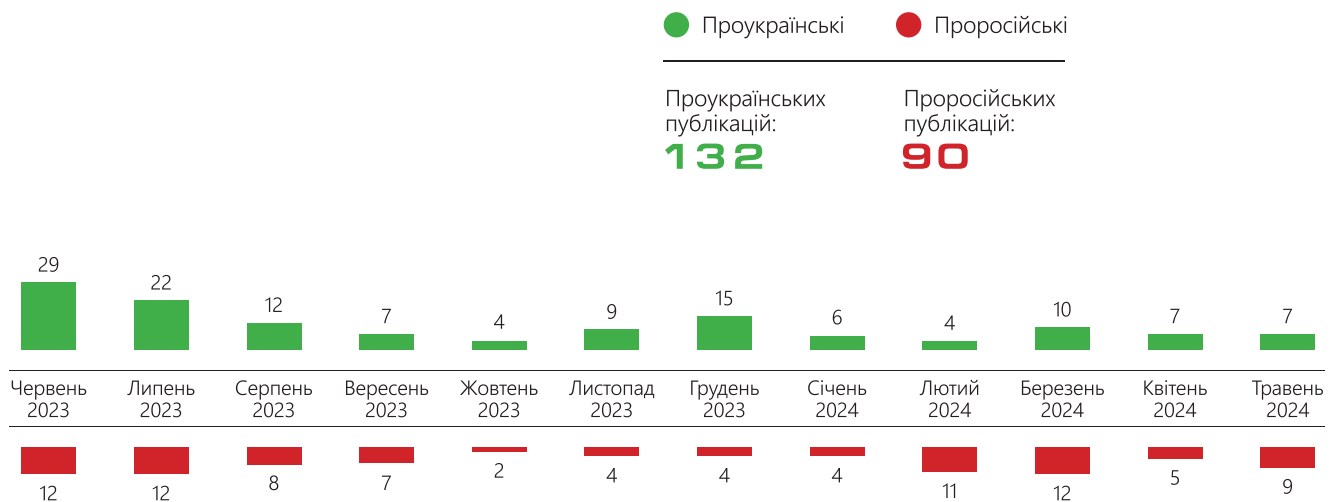
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ У ЗМІ США

ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ У ЗМІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ У ЗМІ КАНАДИ

ТЕМИ, У КОНТЕКСТІ ЯКИХ НАЙЧАСТІШЕ ЗГАДУВАВСЯ КРИМ

Тема війни домінує серед всіх тем, де згадується Крим за минулий рік.

Серед тем, дотичних війні, можна виокремити три основні

1. Загальний перебіг бойових дій

Найбільша за кількістю згадок тема, на неї приходить **45%** всіх згадувань, які можна категоризувати. У межах цієї теми розглядаються публікації щодо українського контрнаступу влітку 2023-го та активізації російського наступу на Сході з восени 2023-го.

2. Геополітичний контекст війни

25% від усіх згадувань

У питанні геополітичного контексту згадуються міжнародна підтримка України, погрози РФ, надання допомоги Україні в американському Конгресі та геополітичні наслідки війни, розв'язаної Росією проти України.

3. Перебіг військових дій в самому Криму

25% від усіх згадувань

До цього контенту належать публікації про удари по російській військовій інфраструктурі, бойові дії в Чорному морі та усунення російського чорноморського флоту з Криму.

За минулий тиждень Україна відвоювала 15 кв. км на півдні та сході

[Reuters](#)

«Наші сили оборони потужно стримують ворожі війська», – заявила заступник міністра оборони Ганна Маляр у месенджері Telegram.

«У понеділок Кремль заявив, що контрнаступ України «не йде, як планувалося» і ресурси НАТО, надані Києву, були «витрачені марно».

Внаслідок удару України по Чорноморському півострову вибухнула російська військова база

[The Times](#)

«Проведено успішну операцію в окупованому Криму. Противник приховує масштаби завданих збитків та кількість втрат у живій силі», – заявив Кирило Буданов, керівник української військової розвідки.

Українські військові підтвердили, що завдали ударів по ключових російських маршрутах до Криму

[CNN](#)

«Коли ми говоримо про наступальні операції українських сил на південному сході, їхньою потугою є звільнення двох областей – Херсонської та Запорізької. Якщо ви подивитесь на карту, яку зараз демонструєте, то побачите, що значна частина поставок надходить саме у ці дві області, де червона зона, з Криму.

Інші вантажі надходять з невеликого міста через кордон в Росії з назвою Ростов на Дону головним маршрутом постачання або, як кажуть військові, лінією зв'язку», – підсумував генерал-лейтенант Марк Гертлінг в ефірі 6 серпня 2023 року для CNN.

Сили Путіна відступили від Бахмута, а війська Києва підступають все ближче

[Independent](#)

Вкрай незвичайний випадок засвідчує розгубленість російського військового відомства й державних ЗМІ щодо того, як висвітлювати ситуацію на полі бою на півдні України.

Про це повідомляє RBC news з посиланням на міністерство оборони РФ: «Розсилка неправдивого повідомлення про «перегрупування» військ в районі Дніпра нібито від імені прес-центру Міноборони Росії є провокацією».

Чорноморський флот Росії зазнає все більших проблем, як показує відеозапис нападу на танкер

[Newsweek](#)

«Останній удар, поширений у соціальних мережах, показує, що безпілотник націлювався на російський танкер з нафтою і хімікатами в Керченській протоці, що зупинило рух мостом, який сполучає окупований Крим з Росією, на три години», – йдеться у повідомленні.

Російське Федеральне агентство морського і внутрішнього водного транспорту заявило, що танкер SIC, на борту якого перебувало 11 членів екіпажу, був уражений близько 23:20 у п'ятницю. Видання Kyiv Post повідомило, що судно було одним з найкращих російських танкерів і перевозило паливо для російських військ.

Аналіз: Атака України на Крим показує, що вона все ще може завдати серйозної шкоди російським силам

[CNN](#)

«Це досить масштабний напад на військово-морську штаб-квартиру Росії в цьому регіоні. Це дуже важливо. І безперечний успіх української сторони. І давайте не забувати, що це сталося лише за тиждень після кількох великих атак в районі Криму. Очевидно, що це є частиною схеми, яку Україна використовує все частіше і частіше.

Буквально вчора ми говорили про авіабазу Сакі. Минулого тижня там було атаковано 12 військових літаків. Ми також казали про Севастополь, знову ж там порт, судноремонтний завод, який зазнав нападу. Знову-таки, все це націлене на російську інфраструктуру», – зазначив кореспондент CNN.

Цінний для Путіна Чорноморський флот «функціонально розгромлений» Україною

[Independent](#)

«Але порівняння відносно незначних успіхів Києва з досягненнями минулого року «применшує важливість того, що сталося в Чорному морі за останні пару тижнів, де були виведені з ладу російський підвод-

ний човен і російський корабель, а також штаб Чорноморського флоту».

«Функціональна поразка Чорноморського флоту – а я б стверджував, що це саме так, тому що він був змушений розосередитися в портах, звідки він не може впливати на Україну, – це величезна заслуга.

І [це] настільки ж важливо – настільки ж великий прогрес, як і те, що відбувалося в Харківській області минулого року», – заявив Джеймс Хіппі, колишній міністр збройних сил Великої Британії (2020-24 рр.)

На жаль, спеціалізовані теми, важливі для цього дослідження (кримські татари, політв'язні, порушення прав людини, 10 років окупації Криму), у провідних англомовних ЗМІ значного розповсюдження не мають, їхня доля складає менше 5%. Публікації за цими темами несистематичні та обумовлені певними подіями. До прикладу, під час «виборчої» кампанії Путіна взимку – навесні 2024 року англомовні ЗМІ обговорювали ситуацію з дотриманням прав людини на тимчасово окупованих територіях.

«Деякі не повернулися»: як росіяни полювали на ветеранів конфлікту на Донбасі

[The Guardian](#)

The Guardian поспілкувалася з ветеранами Донбасу, які пережили російську тортури в окупованих селах, з сім'ями насильно зниклих колишніх солдатів й українськими слідчими. Деякі з ветеранів (...) зрештою були звільнені чи втекли з полону, але інші були вбиті. Доля сотень людей залишається втаємниченою.

«Росіяни витратили певний час на те, щоб дізнатися про найбільш активних проукраїнських громадян», – розповіла Анастасія Пантелєєва, координаторка відділу документації Медійної ініціативи за права людини.

Російські силовики примушують тисячі українців приймати російські паспорти

[FoxNews](#)

Росія успішно нав'язала свої паспорти майже всьому населенню окупованої України, зробивши неможливим виживання без них, примушуючи сотні тисяч людей до отримання громадянства напередодні виборів, на яких Володимир Путін був упевнений у своїй перемозі, як показало розслідування Associated Press. Але отримання паспорта означає, що чоловіків, які живуть на окупованій території, можуть призвати воювати проти тієї самої української армії, яка намагається їх звільнити.

Російський паспорт потрібен, щоб підтвердити право власності на майно й зберегти доступ до медичного обслуговування та пенсійного забезпечення. Відмова від нього може призвести до втрати опіки над дітьми, до в'язниці – або ще гірше. Новий російський закон передбачає, що будь-хто на окупованих територіях, хто не матиме російського паспорта до 1 липня, підлягає ув'язненню як «іноземний громадянин».

Але Росія також пропонує заохочення: стипендію для виїзду з окупованої території та переїзду до Росії, гуманітарну допомогу, пенсії для пенсіонерів, гроші для батьків новонароджених – з російськими свідоцтвами про народження.

Експерти з прав людини за підтримки ООН оприлюднили нові докази катувань українських військовополонених Росією

[CTVNews](#)

«Нові докази підтверджують попередні висновки комісії про те, що тортури, які застосовуються російською владою в Україні та Російській Федерації, є широко розповсюдженими і систематичними», – йдеться в останньому звіті комісії, що посилається на «жахливе поводження» з військовополоненими в кількох місцях у Росії.

Голова комісії Ерік Моуз заявив, що тортури є різноманітними, зокрема побиття, словесні образи, ураження електричним струмом, обмежений доступ до їжі та води.

«Усе поводження з військовополоненими й картина, що складається з того, як до них ставилися, як з ними вчиняли протягом довгих періодів – місяців – дозволяє нам використовувати слово "жахливо"», – сказав він журналістам в кулуарах засідання Ради з прав людини в Женеві.

Тема кримських татар взагалі згадувалася лічені рази, й здебільшого стосовно окремих персон (призначення Умерова, згадування Джамали перед Євробаченням). Тема 10-річчя анексії була представлено в несистематичних повідомленнях лише в березні 2024 року – саме на роковини.

Кримські татари «піддаються етнічній чистці з боку Росії»

[The Times](#)

Після анексії Криму в Україні у 2014 році Росія намагалася викоринити інакомислення серед татар, переважно мусульманської етнічної групи, які є головними противниками московського правління на півострові у Чорному морі. За інформацією правозахисних груп, близько 100 татар відбувають тюремні терміни до 20 років за сфабрикованими звинуваченнями, зокрема за тероризм. Десятки утримуються в жорстоких камерних умовах до суду, інші зникли безвісти після того, як стали мішенню для російських сил.

Десятки тисяч людей покинули свою історичну батьківщину, рятуючись від репресій. Адвокати, які захищають кримських татар у суді, були заарештовані та позбавлені права на адвокатську діяльність.

Росія оголосила в розшук українську переможницю Євробачення

[Voa News](#)

«Росія оголосила в розшук українську співачку, яка перемогла на пісенному конкурсі Євробачення 2016», – повідомили в понеділок державні інформаційні агентства. У повідомленнях йдеться, що за інформацією бази даних Міністерства внутрішніх справ співачка Сусана Джамаладінова перебуває у розшуку за порушення кримінального законодавства.

Незалежний новинний сайт «Медіазона», який висвітлює питання опозиції та прав людини, повідомив, що Джамаладіновій висунули звинувачення за законом, ухваленим минулого року, про заборону поширення так званої «фейкової інформації» про російських військових і бойові дії в Україні.

Зеленський закликає «боротися» за Крим після 10 років окупації

[Reuters](#)

«Україна та її міжнародні партнери повинні продовжувати боротьбу за відновлення українського контролю над Кримом», – заявив президент Володимир Зеленський у понеділок, коли Київ відзначив десятиріччя російської окупації чорноморського півострова.

«Ця жорстока війна, що зараз ведеться проти України, була породжена російським реваншизмом саме тоді, коли він відчув, що світ може заплющити очі на такі злочини», – сказав Зеленський у відеозверненні.

«Ми можемо закінчити цю війну на наших українських умовах. Ми можемо повернути нашу землю та людей з-під окупації», – сказав він. «Ми можемо притягнути Росію до відповідальності за те, що вона зробила. Але щоб це сталося, ми повинні боротися»

Як захоплення Криму Росією 10 років тому призвело до війни з Україною та зростання напруженості у відносинах із Заходом

[National Post](#)

Десять років тому президент Володимир Путін анексував Крим в Україні, що стало зухвалим захопленням території, яке підготувало підґрунтя для вторгнення Росії до свого сусіда у 2022 році. Вислів «Крим наш!» незабаром став популярним гаслом у Росії, і Путін скерував цей патріотизм, коли у вечір понеділка на концерті на Красній площі, присвяченому 10-й річниці анексії, назвав її «великою подією в історії нашої держави»

Старший науковий співробітник Російсько-євразійського центру Карнегі зазначив, що промова Путіна минулого місяця «створила надзвичайно моторошне враження розкручування спіралі ескалації.»

71-річний лідер Кремля перетворив війну в Україні на битву не на життя, а на смерть проти Заходу, і Москва ладна захищати свої завоювання за будь-яку ціну. Його одержимість Україною стала очевидною в інтерв'ю з американським консервативним комен-

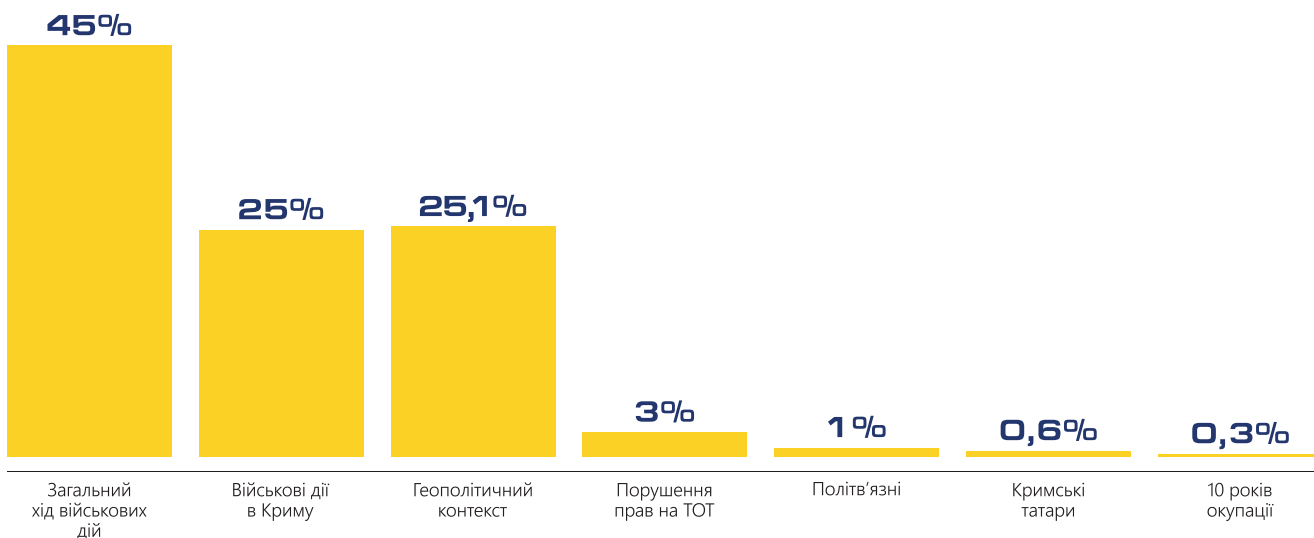
татором Такером Карлсоном, де Путін виголосив довгу лекцію, в якій намагався довести своє твердження про те, що більша частина її території історично належала Росії. Він озвучив цей аргумент 10 років тому, коли сказав, що Москва повинна захистити російськомовних у Криму й повернути свою територію.

Путін ухилився від відповіді на питання, наскільки глибоко він хотів би зайти в Україну, але в понеділок після перемоги у добре організованому голосуванні заявив, що Росія спробує створити «санітарну зону», щоб відсунути лінію фронту настільки, аби захистити російську територію від далекобійної зброї, наявної в арсеналі України. Деякі члени його оточення менш стримані, репрезентуючи плани нових захоплень.

Дмитро Медведєв, заступник голови Ради безпеки Росії, котрий силується вислужитися перед Путіним регулярними яструбиними заявами, згадав про Київ і чорноморський порт Одесу. «Україна – це Росія», – недвозначно заявив він нещодавно, заперечуючи жодні переговори з урядом Зеленського й пропонуючи «мирну формулу», що передбачала б капітуляцію Києва й анексію Москвою всієї країни.

Російські військові аналітики розділилися в думках щодо здатності Москви переслідувати такі амбітні цілі.

РОЗПОДІЛ ЗА ТЕМАМИ

ВИСНОВКИ

Дослідження засвідчило надзвичайну залежність згадувань теми Криму в англomовному просторі від розгляду питання повномасштабної війни й перебігу бойових дій.

Найчастіше Крим за минулий рік згадувався під час українського контрнаступу в червні-вересні 2023 року. У жовтні 2023 року ситуація різко змінюється – кількість згадувань зменшується, як і число інформаційних повідомлень з театру бойових дій російсько-української війни.

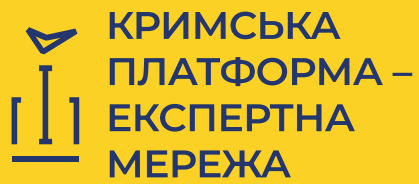
У цілому, інформаційне поле найвпливовіших англomовних ЗМІ можна визначити як нейтрально-позитивне для українських наративів, наскільки це можливо за західними журналістськими стандартами. Утім загальна частка матеріалів з відверто проукраїнськими або проросійськими наративами лишається незначною.

Спеціалізовані теми, важливі для цього дослідження (кримські татари, політв'язні, порушення прав людини, 10 років окупації Криму), у провідних англomовних ЗМІ значного розповсюдження не мають, їхня доля складає менше 5%. Публікації за цими темами несистематичні та обумовлені певними подіями. Тема кримських татар розглядалася лічені рази, й здебільшого мала персональну прив'язку (призначення Умерова, згадування Джамали перед Євробаченням). Тема 10-річчя анексії була представлена в поодиноких повідомленнях лише в березні 2024 року – на роковини.

У жовтні ситуація змінилась, зокрема, і щодо балансу наративів. Акцентування уваги англomовних ЗМІ на темі війни в Газі призвело до зниження ретрансляції українського наративів, чим скористалися росіяни. З жовтня помітно збільшився обсяг російської пропаганди, основні тези якої російські спікери найвищого рівня транслиували й у впливові ЗМІ.

Надалі ситуація вирівнялася, українська позиція й надалі переважає, але все одно не так безумовно, як у червні-вересні 2023 року.

Тема війни домінує серед усіх оповідних сюжетів, в яких містяться згадки про Крим за минулий рік.

Червень 2024